

SLÄKTDATA

Medlemstidning för föreningen Släktdata

Nr 1 - 2012

Släktforskardagar i Göteborg

17-18 mars

Föreningen Släktdatas årsmöte

31 mars

Läs på uppslaget 4 - 5

Vi söker Dig.....som har något att berätta!

Du kanske har träffat på något under Din släktforskning som kan vara av intresse för våra läsare.

Vi tar emot bidrag i form av artiklar, notiser och tips. Hör gärna av Dig till mig eller någon annan på sidan 2-3.

Hälsningar
Lennart Larsson
kassor@slaktdata.org

Nya medlemmar

Vi hälsar välkomna följande personer som nya medlemmar i
Föreningen Släktdata:

Andersson Bengt Arne	Bräkne-Hoby
Andersson Kristina	Lidköping
Blomqvist Bengt	Höganäs
Blomqvist Camilla	Linköping
Ekman Bibbi	Farsta
Inerot Annica	Göteborg
Juhlin Lisbeth	Sparsör
Mattsson Jan-Olov	Spånga
Olsén Henningsson Carina	Skinnskatteberg
Olsson Jan Olof	Göteborg
Petersson Annette	Svanesund
Pettersson Bengt-Ove	Göteborg
Sundqvist Göran	Hultsfred
Umerkajeff Marie	Täby

Webbmaster
Mats-Olof Sander
webmaster(at)slaktdata.org

**Ansvarig Släktdatas
register**
Mårten Sjöbris
register(at)slaktdata.org
Guldringen 42
426 52 Västra Frölunda
031-29 06 40

**Redaktion för
TIDNINGEN SLÄKTDATA**
Solveig Blomstrand
tidningsmakare(at)slaktdata.org
0523-41165

Artikelförslag sänds till:
Lennart Larsson
kassor(at)slaktdata.org
Mossaledsvägen 61
429 34 Kullavik
031-93 33 70

SLÄKTDATA

är en ideell förening för släkt- och datorintresserade.

Föreningen bildades 1989.

Föreningen verkar för att sprida information om såväl släktforskning som datorteknik för densamma.

Föreningen verkar också för att framställa dataregister till låg kostnad över födda, vigda och döda men också husförhör och domböcker.

Föreningen har medlemmar såväl i Sverige som övriga länder.

Medlemsavgiften är 125 kr per år och inkluderar TIDNINGEN SLÄKTDATA.

Prenumerationsavgiften för TIDNINGEN SLÄKTDATA är 125 kr per år. Medlemsavgiften/prenumerationsavgiften betalas till föreningens plusgiro 410 40 40 – 3

Föreningens adress är:

Föreningen SLÄKTDATA
c/o Lennart Larsson
Mossaletsvägen 61
429 34 Kullavik
kassor(at)slaktdata.org

Föreningens webbplats:

<http://www.slaktdata.org>

TIDNINGEN SLÄKTDATA utkommer med fyra nummer per år. Bidrag i form av artiklar, notiser och tips är välkomna. Redaktionen förbehåller sig rätten att ändra i insänt material. Privata annonser och upplysningar tas in i mån av plats.

För innehållet i artiklarna står varje enskild författare och är inte alltid föreningens Släktdatas åsikter.

Tidningens adress:

tidningen(at)slaktdata.org

Tidningens webbplats:

<http://www.slaktdata.org/index.php/tidningen/>

Nästa manusstopp: 2 maj 2012

ISSN 1102-7894

Ansvarig utgivare:

Lennart Larsson

Tryckeri: Proline Offset Tryckeri AB
Göteborg, www.prolinetryckeri.se

Styrelse för SLÄKTDATA

Ordförande Ingrid Olsson
ordf(at)slaktdata.org
Bofinksgatan 1
412 70 Göteborg
031-40 64 75

Ledamot Kenneth Svensson
Bofinksgatan 1
412 70 Göteborg
031-40 64 75

Kassör Lennart Larsson
* ansvarig för medlemsregistret
* tar emot adressändringar för tidningen
kassor(at)slaktdata.org
Mossaletsvägen 61
429 34 Kullavik
031-93 33 70

Ledamot Karl-Gustav Rosborg
Källarvinkeln 8
425 30 Hisings Kärra
031-57 31 76

Ledamot Håkan Andersson
hakan(at)slaktdata.org
Kvintettvägen 1
451 70 Uddevalla
0522-704 21

Suppleant Björn Bergdahl
rex(at)slaktdata.org
Hällesås byväg 30
427 51 Billdal
031-91 07 88

Suppleant Hans Erik Englund
hasse.englund (at) comhem.se
Svanbäcksg 39 B, III
414 71 Göteborg
031-14 73 20

Innehåll:

Nya medlemmar.....	2
Vi söker Dig.....som har något att berätta!	2
Släktforskningens dagar 17-18 mars 2012.....	4
Kallelse till Släktdatas årsmöte 31 mars 2012	5
Släktforskningens dag 2012.....	5
Hur söker man efter fadern till ett oäkta barn?	6
Nyheter från Riksarkivet.....	8
Föbunds försäkring.....	8
En gammal bouppteckning från år 1744.....	9
Ett "Kriminalregister" från Hällaryd	11
Kassören tackar.....	12
Håkans notiser.....	12
Boktips: Brännvin, vatten och bröd - del 1	12
Äkta man sökes?	12
Rotemansarkivet i Stockholm.....	13
Erik Levander har avlidit	14
Nya register i Släktdatas databas	14
Hallands Släktforskarförening	16
Dis-Väst hälsar alla välkomna till sitt andra vårmöte	16
GöteborgsRegionens Släktforskare GRS	16

Släktforskningens dagar 17-18 mars 2012

Vet Du vem Du är?

Adel, präster, borgare och bönder? Vill Du veta mer om Din släkt syns vi på

**Göteborgs Stadsmuseum,
Norra Hamngatan 12**

**Lördag 10.00 – 17.00
och söndag 10.00 – 1600**

Fri entré

Utställare: AD Online, Ancestry,
DIS-Väst, Flygfotohistoria,
Göteborgs-Emigranten, Lantmäteriet, Göteborgs Hembygdsförbund, Göteborgs Sjöfartsmuseum, Göteborgs-Regionens Släktforskare, Industrihistoria i Väst, Vasaorden, Stadsmuseets Faktarum, Släktdata, Studieförbundet Vuxenskolan, Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga, Region- och stadsarkivet i Göteborg och Riksarkivet, Landsarkivet i Göteborg

Föreläsningar i Wallenstamsalen: (obs tiderna är tills vidare preliminära.
Se Släktdatas hemsida www.slaktdata.org för noggrannare besked längre fram.)

Lördagen den 17 mars

10.00 Invigning
10.15 Föreningarna DIS-Väst, Släktdata, GRS samt Vasaorden presenterar sig.
11.15 Louise Lönnroth, fd Landsarkivarie: *"Landsarkivet i Göteborg 100 år"*.
12.15 Björn Jordell, Riksarkivarie: *"Arkiv förvaras för att användas"*.
13.15 Sigyn Ekwall, Lantmätare: *"Lantmäteriets historiska kartor"*.
14.15 Ancestry - Genline presenterar sig.
15.15 Gudrun Nyberg, fd Överläkare: *"Att forska efter borgare"*.
16.15 Ingela Martenius, Etnolog: *"Maten förr i världen"*.

Söndagen den 18 mars

10.00 Stadsarkivet i Göteborg: *"Göteborgs Stadsmuseums faktarum presenterar sig"*.
10.45 Arkiv Digital: *"AD online presenterar sig"*.
11.30 Landsarkivarie, Ulf Andersson: *"Historien om Fiskebäck"*.
12.30 Björn Fredlund, fd Chef för Göteborgs Konstmuseum: *"En bastion med utblick mot världen. Konsten i Göteborg under 1600-talet och början av 1700-talet"*.
13.30 Carina Bramstång, Arkeolog: *"Garnisonens gravar i Göteborg"*.
14.30 Margareta Söderström, fil mag.: *"Västgöta Bengtsson"*.
15.30 Lennart Limberg, fil dr.: *"Svenska kängurur, Emigrationen till Australien"*.

Sponsorer: Ancestry, DIS-Väst, Släktdata, GöteborgsRegionens Släktforskare, Göteborgs-Emigranten, Studieförbundet Vuxenskolan.

Kallelse till Släktdatas årsmöte 31 mars 2012

Föreningen Släktdatas medlemmar kallas härmed till ordinarie årsmöte

Lördagen den 31 mars 2012 kl. 12.00

Mötet äger rum i Mölndals Folkets Hus, lokal Spinnaren, 2:a våningen.

Föreningen bjuder på kaffe/the med macka.

På dagordningen finns de sedvanliga punkterna enligt stadgarna:

* Verksamhetsberättelse för 2011

* Ekonomisk redovisning

* Ansvarsfrihet för den sittande styrelsen

* Val av nya styrelseledamöter och funktionärer

* Övriga frågor

Efter mötet kommer fil. Dr. Lennart Limberg och berättar om "Utvandringen till Amerika under 1800-talet."

Passa på att ställa frågor.

Hitta dit:

Adressen är Göteborgsvägen 19, Kulturhuset Möllan, ca 100 m norr om Mölndal centrum.

Spårvagn nr 4 från Brunnsparken eller buss 764, 765 från Heden.

Hållplatsen efter Mölndals Sjukhus. Folkets Hus är beläget nedanför Mölndals Kyrka, granne med Stads- huset.

Det brukar finnas tillgång till P-platser inom gångavstånd.

Välkomna hälsar styrelsen

Släktforskningens dag 2012

På initiativ av Sveriges Släktforskarförbund firas på många håll i landet Släktforskningens dag med utställningar av olika slag, under en helg i mitten av mars 2012.

Hör efter med Din lokala Släktforskarförening eller med närmaste Landsarkiv om man har något intressant på gång.

Landsarkiv finns i Härnösand, Uppsala, Göteborg, Lund, Vadstena, Östersund och i Visby. Dessutom finns Krigsarkivet, Riksarkivet Marieberg och Arninge, Värmlandsarkiv, Stockholms Stadsarkiv och Malmö Stadsarkiv.

Mer uppgifter om Landsarkiven hittar Du på www.riksarkivet.se.

Uppgifter om de 166 Släktforskarföreningarna som finns i landet och som är medlemmar i Sveriges Släktforskarförbund finns här www.genealogi.se

**För att veta vem man är
måste man veta sitt ursprung**

Hur söker man efter fadern till ett oäkta barn?

Att söka efter fäder till "oäkta" barn kan vara mycket svårt. Helt omöjligt är det dock inte.

Har man lite tur och mycket tålamod, så kan det gå vägen. Här visas ett riktigt skolexempel på hur man kan gå tillväga för att lyckas. Notera särskilt hur viktigt det är att forska efter bötfällda män. Både i domböcker och i kyrkans räkenskaper.

I artikeln här nämns lönskaläge vilket var det samma som sexuellt ungänge mellan ogifta. Detta var straffbart och bötesbelagt ända till omkring 1860. Kvinnan bötdes 32 skilling och mannen dubbelt. Om man nu fick tag på honom vill säga.

Det talas vidare om lägersmål. Så hette det när det kom till tinget. Med *absolverad* menas i det här fallet att kvinnan efter o.ä. barnsbörd fick syndernas förlåtelse. Slutligen används begreppet hävdad vilket är det samma som lägrad.

Artikeln har sin grund i boken "C. J. Josephsson Glashandel i generationer" som vi hade ett inslag om i förra numret av tidningen. Carl Johan är alltså fattigpojken som genom hårt arbete blev en framgångsrik köpman i Göteborg och grundare av det välkända företaget Josephssons Glas och Porslin AB. Redaktionen

Vem var Carl Johans far?

Vi har alltid vetat att min farfars far var född oäkta. Men det har inte alltid varit lika säkert vem, som var hans far.

Första gången vi ser hela hans namn är när modern har dött år 1847. Han är då 23 år. I husförhörslängder har det hittills bara stått Carl Johan, oäkta. Men nu står hela namnet Carl

Johan Josephsson.

Carl Johans mor, Maria Jonsdotter, tjänade som piga på gården Snokebo i Bäckebo socken i Småland under åren 1822-1823 enligt husförhör och in och utflyttningslängder. Här på gården blev Maria Jonsdotter med barn. Hon fick fara hem till föräldrarna, som bodde på gården Fröneskruf Västergård i Hälleberga socken, och föda barnet år 1824.

Dopfunten från år 1653, som fanns i den gamla träkyrkan i Hälleberga, överlevde en svår brand år 1976.

Pojken fick fyra faddrar vid dopet och en av dem hette Andreas Josephsson och var dräng på gården i Högelycke i Hälleberga. Kunde det vara han, som var fadern eller möjligtvis en halvbror?

Det var mera troligt att söka fadern på Marias arbetsplats på gården Snokebo i Bäckebo socken. Här fanns det två tänkbara män med förnamnet Joseph.

Den ene var Joseph Larsson, som

var född 1775, och hela tjugotre år äldre än Maria. En mer jämngammal man, som kunde vara fadern, var hemmansägarens son Joseph. Han var född 1789 och nio år äldre.

Ett annat namn som fanns med i vårt sökande var Lönström. Carl Johan hade nämligen undertecknat en del brev, som vi har i vår ägo, med detta namn när han arbetade som glasknalle. Kunde någon med namnet Lönström vara fadern?

När vi startade vår efterforskning och detektivarbete för att finna hans efternamn fick vi höra att glasknallar ofta tog sig ett annat namn än sitt son-namn.

Med en släkting, som också forskade om denne vår gemensamme anfader, utbytte vi erfarenheter. Eftersom det då var straffbart att föda barn utom äktenskapet hade hon sett i kyrkoböckerna att Maria Jonsdotter betalat 4 Riksdaler till kyrkan år 1825. Detta förde vidare

till domböckerna i Uppvidinge Häradsrätt.

Nu avslöjas det att en Joseph Carlsson på Snokebo gård, vid samma tid som pojkens födelse, fått böta dubbla summan för lönskaläge. Detta var inskrivet i saköreslängden, som är en förteckning över utdömda böter. I tidiga domböcker är dessa böter sammanbundna med domböckerna.

I saköreslängden, fanns det också ett ärendenummer, som hänvisade till målet i domboken.

Domböcker från Landsarkivet i Vadstena.

Här fanns alltså en genväg in i domböckerna och det var vi tack-samma över, när vi såg de tjocka domböckerna rullas in på en vagn i forskarsalen på Vadstena Landsarkiv. I dessa domböcker rullas hela Marias kamp om rättvisa för sig och sin lille son upp.

Hon måste ha varit en mycket bestämd och stark kvinna, som med sin envishet kunde få fadern att betala till sist. Men det behövdes

fyra ting innan hon lyckades.

Till saken hör också att Maria gift sig och man kan tänka sig att hennes man inte ville betala för en annan mans barn. Det var svåra tider och snart kom fler munnar att mätta i familjen.

Uppvidinge Häradsrätt 29 januari 1825

Maria Jonsdotter stämmer Joseph Carlsson med påståendet att han lockat henne med falska förespeglningar om äktenskap, så att hon blivit med barn genom lönskaläge.

där och skall alltså behandlas av Norra Möre Häradsrätt.

Inte heller vid Vintertinget, som hölls i Rockneby i mars år 1826 är Joseph Carlsson närvarande trots hot om nya böter. Maria är biträdd av sin svåger Daniel Qvistberg och de har med sig en skrivelse undertecknad av Joseph Carlsson och bevittnad av klockaren Sven Colliander från Hälleberga.

I den erkänner sig Joseph Carlsson skyldig och är villig att betala en fosterlön på 100 Riksdaler Banco efter 5 % ränta på kapitalet, uppdelad med 8 Rdr årligen, så länge barnet lever. De har även med ett intyg från Komminister P. L. Sellergren i Hälleberga, där han intygar att Maria fött ett gossebarn, som ännu lever, och att hon blivit av honom för lägersmålsbrottet absolverad.

Målet skjuts upp ytterligare en gång till Hösttinget år 1826. Joseph Carlsson har nu gift sig med en blott 17-årig flicka, dotter till en murarmästare, och skickar sin bror Jonas Carlsson, som ombud. Maria har med sig sin make Johannes Danielsson, som är hennes förmyndare, och klockaren Sven Colliander.

Nu meddelar Jonas Carlsson, att hans bror tar tillbaka påståendet att han hävdade Maria Jonsdotter under falska förespeglningar och med henne avlat en son. Dessutom menade han att klockaren Colliander var jävig. Det senare brydde sig inte Häradsrätten om.

Nästa tingstillfälle är den 23 juni 1825 och inte heller denna gång är svaranden närvarande. Två betrod-da personer visar upp en fullmakt med innehållet att lägersmålsbrottet begåtts på Snokebo gård i Norra Möre Härad under Marias tjänstetid

Colliander berättar nu, under ed, att han själv var närvarande när Maria med sin far Jonas Zackrisson besökte Snokebo och sammanträffade med Joseph Carlsson. Han hade i sina föräldrars närvaro erkänt att

Förbunds försäkring

han hävdade Maria Jonsdotter och till och med velat gifta sig med henne. Men föräldrarna hade andra planer för sin son.

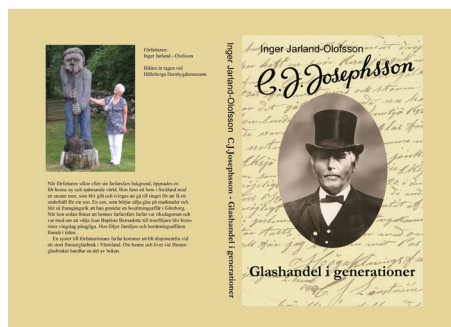
Härmed var det klarlagt att Joseph Carlsson var far till Carl Johan och Maria fick sin upprättelse! Häradsrätten dömde Joseph Carlsson att betala en summa, som ersättning åt henne och uppfostringshjälp, på 116 Riksdaler 32 Skilling Banco.

Carl Johans styvfar blev hans förmyndare. Först när modern hade dött fick han tillgång till sina pengar och detta framgår av bouppteckningen efter henne. Här bekräftas också att dessa pengar härstammar från fadern Joseph Carlsson. Nu kan Carl Johan börja livet som glashandlare. Men det är en helt annan historia, som H. C. Andersen en gång skrev.

Källor:

Hälleberga AI:6 (1821-1826) p 315
Hälleberga AI:11 (1842-1849) p 33
Bäckebo AI:5 (1820-1825) p 22
Uppvidinge Häradsrätt: AI:65a 1825-, AI:65b 1825- och FII:33 p 299
Norra Møre Häradsrätt AI: 95 1826- och AI:96 1826-

*Inger Jarland-Olofsson
text och bild*

Du vet väl att som medlem i Föreningen Släktdata har Du en olycksfallsförsäkring.

Olycksfallsförsäkringen har tecknats hos försäkringsbolaget IF och är en försäkring som gäller för medlemsföreningarnas medlemmar och för kroppsskada som orsakats av olycksfall som inträffat under organiserad föreningsverksamhet t.ex. möten, konferenser, resor etc. – samt under resa till eller från verksamheten.

Om personliga tillhörigheter – glasögon, kläder etc. - skadas i samband med olycksfallet ersätts även dessa.

Skada anmäles till Försäkringsbolaget IF telefon 0771-56 00 00. Släktforskarförbundets försäkringsnummer är SP 245896.

If:s Försäkringsvillkor för Olycksfall i sin helhet finns på Förbundets hemsida www.genealogi.se

Riksarkivet

Nyheter från Riksarkivet

SVAR – Svensk arkivinformati on

Nu är det bouppteckningarnas tur! I samarbete med FamilySearch i USA digitaliseras de äldre bouppteckningarna före 1860.

Det tidigare samarbetet gällde de äldre kyrkoböckerna. I det nya projektet är målsättningen att under 2012 ha skannat och publicerat landets alla bouppteckningar, gällande tidsperioden ca 1730 till ca 1860.

Bouppteckningarna för Älvsborgs län har redan publicerats. Under första kvartalet 2012 planeras Svea Hovrätt (Kungliga och adliga bouppteckningar), Gotland, Jämtland och Härnösands landsarkivsområde.

För att underlätta forskningen kommer befintliga bouppteckningsregister att kopplas till den digitala bilden.

Bouppteckningar

Ärvdabalken i 1734 års lag fastslog att "när dödsfall timar, då skall man eller hustru, som lefver efter, ehvad förord gjorde äro, riktigt uppgifva och låta noga uppteckna alltsammans i boet, så löst som fast, sådant som det vid dödstimman var".

Bouppteckningar berättar om äodelarna vid dödsfallet i form av ädelmetaller, kläder, husgeråd, verktyg, byggnader och kreatur, i vissa fall även deras namn.

www.svar.ra.se

En gammal bouppteckning från år 1744

En bouppteckning efter ”framledne Nämndemannen välförståndige Nils Nilsson” på gården Åker i Ljungs socken i Bohuslän. Upprättad i Inlands Fräkne Häradsrätt år 1744.

Kyrkböcker, Domböcker och andra handlingar fram till mitten på 1700-talet kan vara rent omöjliga att läsa på grund av de skrivtecken som man använde på den tiden.

Det finns dock ett fåtal personer som klarar av detta. Vi har låtit en kunnig person (för övrigt 94 år gammal) göra en så kallad ”transkribering”. Med detta menas, en omskrivning med andra skrivtecken så att det blir läsbart för alla, även om språket är ålderdomligt. Observera att vi för enkelhetens skull endast har transkriberat sidan 427 och sista delen av sidan 429.

Den här Nils Nilsson torde ha varit en ganska välbeställd person. Kvarlåtenskapen består av gården Åker, som är ett halvt skatterusthåll värderat till 400 daler, samt djur och lösöre värderat till 1025 daler. Med ett halvt rusthåll menas att gården Åker tillsammans med en annan närliggande gård ställde upp med och bekostade en soldat, i detta fall i form av en ryttare med häst och full utrustning. Detta mot att man slapp betala skatt. Helt enligt det förnämliga systemet med Indelningsverket, som ju varade mellan åren 1670 och 1901.

Så här lyder den transkriberade texten ur bouppteckningen:

”Anno 1744 d. 20 Nov. var jag undertecknad på gården Åker i Ljungs socken, efter vederbörandes begäran, till att uppteckna och dela all befintelig Egendom, efter framledne Nämndeman välförståndige

Nils Nilsson i lifstiden emellan dess efterlätne änka Ingierd Olufsdoter, och deras sammanafnade barn, Sönerne som nu redan äro myndige, Mårten, Lars, Nils, och Anders Nilssöner, Närvarande härvid, som verderingsman häradsdommaren välaktadt Anders Olufsson i Elef., och befanns som följer Nembl.

Inventarium:

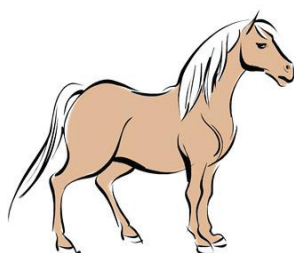
½ skatterusthåld Åker, med monderingen, upptages efter samtelige arfvingarnas öfverenskommande till 400:- daler.

Creatur:

1 Svarthaltet ko	16:-
1 d:o hvite ko	14:-
1 d:o Rålla	12:-
1 d:o Bleka	15:-
1 d:o Fromissa	14:-
1 d:o Spangeross	16:-
1 stut Grimmen	8:-
1 d:o Bleken	12:-
1 d:o Staren	12:-
1 Tjur Bleken	8:-
1 Qviga röhalmet	9:-
1 d:o Svartrygga	9:-
1 d:o Broka	6:-
1 d:o Rygga	5:-
1 d:o Svarthalma	5:-
1 d:o Blässa	5:-
1 d:o Tjur Granna	5:-
1 d:o Gråhalmme	4:-
1 Qviga Rygga	2:-
1 d:o Röko	2:-
1 d:o Rygga	2:-
1 hvit Tjurkalf	2:-

Hästar:

1 guhl valack	30:-
1 d:o brun	25:-

Fåhr:

27 Engelska fåhr	
å 2 ./. stycket	54:-

Svin:

1 Sugga	6:-
1 d:o	6:-
1 Galt	3:-
1 d:o	3:-
2:ne unggaltar	3:-

(lösöret på nästa sida; 429, överlåtes till läsaren att försöka transkribera själv.)

Sålunda var rätteligen uppgifvit, upptecknad betygar undertecknade med egna händers och Bomärkens undersättjande På åhr och dag som förr skrivit står.

Ingierd Olufsdoter

Mårten Nilsson

Lars Nilsson

Nils Nilsson

och Anders Nilsson

Efter begäran upptecknad och värderat.

S. Halfvarsson

Anders Olufsson

Avskriftens riktighet bevittnas

S. Halfvarsson

Källhänvisning:

Arkiv Digital, Inlands Fräkne häradsrätt Ala:1 (1744-1749) sid 427 och 429.

Kommentarer:

Något om dåtida penningars värde.

Det är mycket svårt eller nästan omöjligt att försöka bedöma värdet eller översätta de summor som anges i bouppteckningen till dagens penningvärde.

Istället får man jämföra med vad saker kostade och hur stora lönerna

var på den tiden. För detta finns det flera utmärkta hjälpmedel. Till exempel boken "Vad kostade det" av Lars O Lagerqvist och Ernst Nathorst-Böös. Här beskrivs priser och löner från medeltid till våra dagar.

I det här fallet kan man konstatera att år 1745 hade en dräng:

50 daler om året i lön,
jämte 3 par skor,
2 skjortor och 2 par strumpor.

Pigan hade bara

24 daler,
3 par skor och 2 par strumpor.

1 aln (60 cm) vadmalstyg kostade 2 daler. En tunna råg (150 liter) kostade 18 daler.

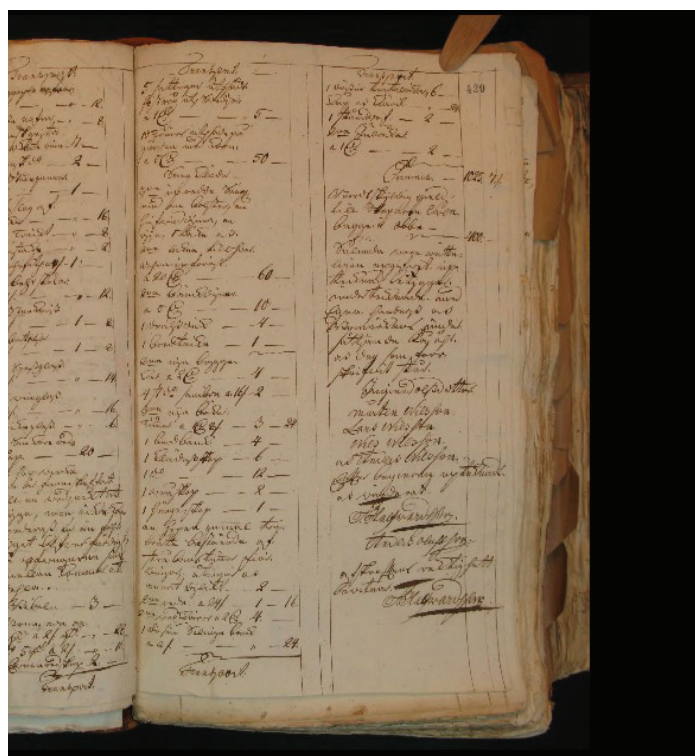
Att köpa kaffe var inte till att tänka på. 1 skålpund (425 gram) kaffeböner kostade en hel årslön för drängen. 50 daler alltså.

Av detta kan man alltså dra slutsatsen att "Nämbdemannen välförståndige Nils Nilsson", och hans familj, hade haft det ganska gott ställt, vilket nu kom de efterlevande till del.

För den som själv vill försöka lära sig läsa och transkribera gamla handlingar så finns det ett flertal hjälpmedel.

Bland annat finns Kjell Lindbloms bok "Prästens lilla kråka: praktikfall för släktforskare" och "Läsebok för släktforskare: lär Dig tyda gammal handstil" av Henrik Anderö.

Lennart Larsson

Inlands Fräktne häradsrätt A1a:1 (1744-1749) Bild 221 / sid 429

Inlands Fräktne häradsrätt A1a:1 (1744-1749) Bild 220 / sid 427

Ett "Kriminalregister" från Hällaryd

I Hällaryds socken i Blekinge län har prästen, vid sidan av de vanliga kyrkböckerna, fört ett slags "kriminalregister" som han kallar "Anmärkningsbok för Hällaryds socken.

Där har han mellan åren 1845 och 1904 fört in uppgifter om de sockenbor som dömts i härads- eller rådhusrätt. Troligen var detta prästens minnesanteckningar avsedda för hans eget bruk. Han var ju nämligen skyldig att hålla reda på innevånarnas "Frejd eller Frägd" som det hette. En kolumn för detta finns ju till höger i husförhörslängderna fram till ca 1900.

"Anmärkningsbok/kriminalregister"

I "anmärkningsboken" finns 257 noteringar om personer som dömts för olika typer av brott. Det verkar till exempel ha funnits en viss osedlighet i socknen. Ganska många noteringar handlar nämligen om lägersmål eller lönskaläge. Det vill säga, personer som har bestraffats för att de haft intima förhållanden utan att vara gifta.

Ett nästan tragikomiskt exempel på detta finns i posterna nr. 3 och 4. Där kan man läsa att:

"Inhyses Enkan Carin Nilsdotter i Applakärr fått absolution för lägersmål den 29/8 1858 och 2.a resan för lägersmål den 26/9 1863", samt att: "Socken Skräddaren Nils Persson i Applakärr fått absolution för lägersmål den 22/8 1858 och 2.a resan för lägersmål den 26/9 1863".

(Att datumen 1858 skiljer sig åt beror väl på att absolutionen = syndaförlåtelsen har givits vid olika tillfällen. Båda datumen var för övrigt söndagar.)

Enligt husförhörslängden bodde de här två ensamma och jämgamla (35 år) personerna på Nr. 6 Applakärr. Man kanske kan dra slutsatsen att de här två, tyckte om varandra helt enkelt.

Men, att de av olika anledningar hade valt att inte förena sig i ett äktenskap. Det står även här att Nils hade lägrat Enkan Carin och att tre av hennes fyra barn i det tidigare äktenskapet hade dött i späda ålder. Carin hade gift sig vid 23 år ålder med en 13 år äldre man, som gick bort 1854.

Misshandelsfall

Även misshandelsfallen i Hällaryd verkar ha varit många. Men det var inte ovanligt. Enligt forskare så var de vanligaste brotten som behandlades på tingen fram till mitten på 1800-talet just misshandel och lägersmål. Misshandeln hade då, som nu, väldigt ofta sin grund i dryckenskap.

Menedsbrott

Men post nr. 252 var av lite annorlunda slag. Här har Hemmansägaren Bengt Jönsson Bergqvist från Brorstorp blivit dömd av Karlshamns Rådhusrätt den 19/11 1898 för menedsbrott till två år och tre månaders straffarbete och ständig vanfrejd.

Det sistnämnda måste man förstå så, att Bergqvist förlorade sitt med-

borgerliga förtroende för resten av livet. Han blev frigiven den 4/9 1900. Hans dubbla efternamn tyder på att han varit soldat tidigare.

Domböckerna

Alla de här 257 fallen som det talas om i "Anmärkningsboken" kan man naturligtvis läsa vidare om i

Domböckerna som finns på Landsarkivet i Lund. Troligen så finns det även noteringar om detta i kyrkans räkenskaper. Eftersom det var där som eventuella böter kom in.

Förklaringen till vad som menas med Frejd eller Frägd finner man bland annat i "Ordbok för släktforskare" av Kent Andersson och Henrik Anderö.

Där står det så här:

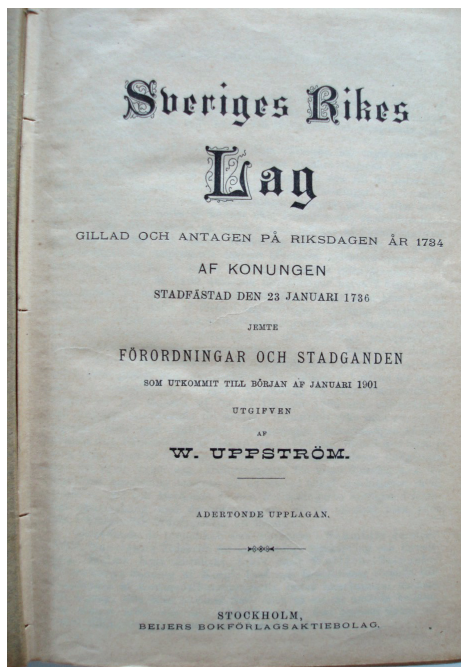
"Frejd delas upp i god frejd och vanfrejd. Före 1864 döms ingen till vanfrejd. Detta år införs begreppet "förlust av medborgerligt förtroende". Den som döms, har vanfrejd under den period som vanfrejden varar. Den som ej är dömd till vanfrejd har god frejd. Före 1864 är begreppet god frejd mycket luddigt, och domstolarnas uppfattning skiljer sig från prästernas; jfr. frejdebetyg.

Frejdebetyg

Frejdebetyg anger mottagarens rykte, god frejd = äger medborgerligt förtroende, gott rykte. Frejdebetyg skrevs ut av pastorsämbetet till 1918."

Om en person flyttade till en annan socken så följde frejdebetyget med så att prästen i den mottagande församlingen skulle veta vilka han hade att göra med. Efter 1918 infördes i stället ett flyttningsbetyg som

man var tvungen att personligen avhämta på pastorsexpeditionen och sedan lämna in i den inflyttande församlingen. Detta gällde för övrigt ända in till 1960-talet.

*Källhänvisning: Arkiv Digital
Hällaryd G:5 Kriminalregister
1845-1904,
Hällaryd AI:10 Husförhör 1852-
1859 sid. 41,
Hällaryd AI:19 Husförhör 1890-
1899 sid. 67.*

*Lennart Larsson
text och bilder*

Kassören tackar

**Alla som har betalat
medlemsavgiften för 2012**

Den behövs för att vi skall kunna förverkliga vår målsättning. Att ge alla fri tillgång till våra register.

Skulle Du ha missat detta så är det inte för sent ännu.

På PlusGiro 410 40 40-3 tar vi gärna emot 125 kr.

Håkans notiser

Drängen Johan Aron Nilsson, bosatt i Sa Högsäter i Färgelanda församling, avled 23/3 1887 i en ålder av 24 år 1 månad 10 dagar och det står antecknat: "omkommit tillika med 46 mans besättning å hvalfiskfångstskeppet Wardöhus från Sandefjord som led skeppsbrott natten till 23 mars. Endast 2 man av 48 räddades"

Anders Johannesson, sjöman i Näsbole, föddes 11/7 1881 och avled 1908, datum obekant. Det står antecknat: "Drunknad någon gång under år 1908 utanför kusten av Alaska enligt skrivelse från Svenska konsulatet i San Fransisko"

Färgelanda F:4 s.68

Håkan Andersson

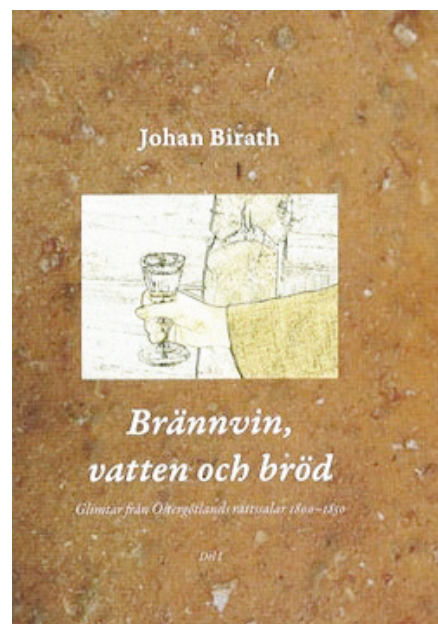
Färgelanda F:2 (sidnummer saknas)

Boktips: Brännvin, vatten och bröd - del 1

Vad avgör om vi går till historien som aktade medborgare eller föraktade brottslingar? Hur förhöll det sig egentligen med rättsäkerheten och respekt för lag och ordning förr i tiden, och är vi så annorlunda idag jämfört med de människor som levde för 175 år sedan?

1833 hittas Jan Jonsson Elg död intill en gärdsgård av sina grannar. Han har en avfyrad bössa i handen. I förhören ges enbart positiva omdömen om Elg. Han verkar inte ha några ovänner i trakten, bortsett från en - Carl Fredrik Kull - problembarn från Motala socken. Följ rättegången i Aska häradsrätt och mycket annat i denna spännande bok.

Medlemspris: 160 kr (Pris: 170 kr)
Artikelnummer: 200503
Köp boken i Rötterbokhandeln -
<http://shop.genealogi.se/shop>

Äkta man sökes?

Pigan Martha Sofia Abrahamsdotter från Stockaryd inflyttad till Tolg i Småland, 1870-11-07. Inom parantes (till äkt. ledig.....)

Tolg BI:2 (1861-1894) Bild 60 / sid 105

Solveig Blomstrand

Rotemansarkivet i Stockholm

1878 indelades staden Stockholm i folkbokföringsdistrikt, rotar.

Dessa register sköttes av församlingsprästerna, men det blev snart en för mäktig uppgift för prästerna. Bokföring överfördes istället till rotemännen. Denna institution verkade till 1926. Sedan slutet av 1970-talet har Stockholms stadsarkiv fört över uppgifterna i Rotemansarkivet till en databas.

Det går att söka uppgifter i databasen Rotemansarkivet och även läsa mer om Rotemansarkivet på webbplatsen: www.ssa.stockholm.se

DVD:n Rotemannen i finns nu också i Rötterbokhandeln

I ett samarbete mellan förbundet och Stockholms Stadsarkiv ges Stockholms Rotemansarkiv ut på DVD. Det är en DVD som bl.a. omfattar nytt material och ett stort kompletterande material för rotarna på skivan. På skivan finns över 4,7 miljoner poster ur Rotemansarkivet mellan 1878 och 1926 och beskrivningar av över hundra arkiv - församlingar, skolor, sjukhus, regementen, företag - där Rotemansarkivets människor satte sina avtryck.

Läs mer om DVD:n Rotemannen på Rötter - www.genealogi.se, eller besök Rötterbokhandeln - <http://shop.genealogi.se/shop>

Släktforskning
- mycket mer än bara namn...

ARKIVDIGITAL

● *svensk släktforskning i färg!*
● *enkelt att släktforska hemma*

www.arkivdigital.se / e-post: info@arkivdigital.se

Erik Levander har avlidit

Föreningen Släktdatas tidigare ordföranden har avlidit i en ålder av 91 år. Han var till professionen elektroingenjör utbildad vid Chalmers Tekniska Högskola.

Erik Levander valdes 1992 till att bli föreningens tredje ordförande efter Bertil Magnusson och Lars Hellgren. Efter den turbulens som rått under de första åren och stabiliseringen under Lars Hellgren kom Erik Levander att ta hand om en förening, vars styrelsemedlemmar arbetade åt samma håll och efter de grundidéer som den första styrelsen drog upp.

Jag läser i Tidningen Släktdata nr 2 1996 att Erik redan för mer än 60 år sedan började släktforska och t.o.m. konstruerade ett eget system

uppbyggt med bokstäver och med versaler och gemener. Sin då kända släkt skrev han in i en anteckningsbok med svarta vaxdukspärmar. De flesta skolelever över 50 år minns säkert dessa böcker, som fanns både linjerade och rutade.

Det var så mitt intresse för släktforskning började, slutar Erik ingressen i sin artikel.

Erik Levander ledde under sina fem år som ordföranden föreningen på ett lugnt och målmedvetet sätt mot en konsolidering. Erik valdes till ordförande vid årsmötet 1992 och avgick således vid årsmötet 1997.

Som ordförande skrev han i varje nummer av vår tidning en spalt med synpunkter på mycket i vår intres-

sesfär. Han var också långt senare en ofta sedd gäst i vår tidning.

En kär föreningsvän har gått ur tiden, som saknas för sina insatser och sitt mjuka sätt.

Per Liljeström

Nya register i Släktdatas databas

Dokument	Län	Period	Registrerare	Poster
Alingsås stadsförsamling H6	(P)	1808-1817	Dan Höglund för Alingsås Släktf.för.	3 180
Angered I2	(O)	1834-1844	Rolf Eknefelt	916
Angered U1	(O)	1834-1844	Rolf Eknefelt	923
Björlanda D1	(O)	1793-1863	Björlanda-Torslanda Hembygdsför.	1989
Björlanda D2	(O)	1863-1873	Björlanda-Torslanda Hembygdsför.	235
Björlanda D3	(O)	1874-1880	Björlanda-Torslanda Hembygdsför.	172
Björlanda D4	(O)	1881-1895	Björlanda-Torslanda Hembygdsför.	368
Björlanda D5	(O)	1895-1916	Björlanda-Torslanda Hembygdsför.	384
Björlanda D6	(O)	1917-1941	Björlanda-Torslanda Hembygdsför.	326
Bro F1	(O)	1703-1728	Håkan Andersson	675
Bro F2	(O)	1729-1773	Håkan Andersson	1 551
Bro F13	(O)	1774-1819	Håkan Andersson	2 105
Bro F14	(O)	1820-1859	Håkan Andersson	3 017
Bro D1	(O)	1703-1728	Håkan Andersson	492
Bro D3	(O)	1774-1819	Håkan Andersson	1 525
Bro D4	(O)	1820-1860	Håkan Andersson	1 813
Bro D6	(O)	1729-1773	Håkan Andersson	1 154
Bro D11	(O)	1861-1894	Håkan Andersson	1 601
Bro D12	(O)	1895-1897	Håkan Andersson	97
Brålanda V1	(P)	1727-1778	Mats Olander	578
Brålanda V2	(P)	1779-1781	Mats Olander	19

Brålanda V21	(P)	1787-1791	Mats Olander	12
Bäve F4	(O)	1921-1927	Carin Gustavsdotter	229
Bäve F5	(O)	1928-1938	Carin Gustavsdotter	286
Börstil F6	(C)	1861-1886	Lisbeth Wahöström	2 604
Göteborgs Oscar Fredrik F4	(O)	1897-1897	Gerd Rölander	1 300
Karl Johan F11	(O)	1904-1910	Irène Ojala	3 345
Kroppa F1	(S)	1687-1721	Anna-Karin Dorph	1 158
Mo F1	(P)	1706-1736	Henny Ängermark	539
Mo F2	(P)	1736-1760	Henny Ängermark	552
Mo F4	(P)	1761-1785	Henny Ängermark	526
Mo F5	(P)	1787-1797	Henny Ängermark	279
Mo F6	(P)	1799-1825	Henny Ängermark	739
Mo F7	(P)	1825-1860	Henny Ängermark	1 333
Mo V1	(P)	1706-1735	Henny Ängermark	139
Mo V2	(P)	1736-1760	Henny Ängermark	119
Mo V4	(P)	1761-1786	Henny Ängermark	115
Mo V5	(P)	1787-1801	Henny Ängermark	72
Mo V6	(P)	1802-1827	Henny Ängermark	175
Mo D2	(P)	1736-1760	Henny Ängermark	448
Mo D4	(P)	1761-1786	Henny Ängermark	446
Mo D5	(P)	1787-1798	Henny Ängermark	137
Mo D6	(P)	1799-1828	Henny Ängermark	565
Morlanda V1	(O)	1711-1744	Rolf Berlin	469
Morlanda V2	(O)	1745-1780	Rolf Berlin	678
Morlanda V3	(O)	1781-1802	Rolf Berlin	640
Morlanda V4	(O)	1803-1847	Rolf Berlin	1 061
Morlanda V6	(O)	18483-1861	Rolf Berlin	362
Resteröd F4	(O)	1861-1895	Carin Gustavsdotter	530
Resteröd F5	(O)	1895-1938	Carin Gustavsdotter	391
Resteröd D5	(O)	1861-1895	Carin Gustavsdotter	357
Skepplanda D1	(P)	1688-1719	Kjell Knutsson	824
Skepplanda D2	(P)	1720-1739	Kjell Knutsson	897
Skepplanda D3	(P)	1740-1775	Kjell Knutsson	1 772
Skepplanda D4	(P)	1776-1799	Kjell Knutsson	1 137
Skepplanda D5	(P)	1800-1839	Kjell Knutsson	2 658
Skepplanda D6	(P)	1840-1861	Kjell Knutsson	1 383
Skepplanda D11	(P)	1861-1900	Kjell Knutsson	2 116
			Summa poster	53 513

Nyfotograferade kyrkböcker i färg!

Släktforskning - en fascinerande historia...
Din historia!

GöteborgsRegionens Släktforskare GRS

Våren 2012

Lördag och Söndag den 17 – 18 mars

Släktforskningens dagar på Göteborgs Stadsmuseum N. Hamngatan 12.

Fri entré, många utställare och föreläsningar. Se annons i denna tidning sidan 4.

Måndag den 16 april kl. 18.30

Föreningskväll på Erik Dahlbergsgatan. Föredrag av Christer Johansson, Westgiötha Gustavianer, om uniformer och soldatutrustning mm från 1750 – 1815. Soldater uppträder i uniformer m/1779 och m/1807.

Kaffeservering - Anmälan senast torsdagen innan - Avgift 50.-kr.

Lördagen den 12 maj kl. 09.00. Bussutfärd till Trollhättan.

Avfärd från Exercishuset vid Heden. Guidad visning av Slusshuset, kaffe & smörgås, båtfärd med K-märkta m/s Elfkungen genom slusstrappan i Trollhättan och till Lilla Edet, lunch ombord, därefter buss till Göteborg. Beräknad återkomst kl. 17,30. Pris preliminärt 500.- kr./pers. Anmälan snarast, dock senast den 7 maj.

Anmälan i så god tid som möjligt till Karin Holger tel. 031-40 85 20. Entrén till samlingslokalen på Erik Dahlbergsgatan 36 B sker genom GRS egen lokal, vilken måste läsas under själva mötena. Vi ha öppet 1 timma före mötena. Samlingslokalen rymmer 40 pers.

Dis-Väst hälsar alla välkomna till sitt andra vårmöte

Lördagen den 28 april på Öckerö.

Mellan 11-15. I församlingshemmet på Öckerö. I samarbete med Öckeröarnas släktforskarförening. Vi bjuder bland annat på guidade turer under dagen till Mariakyrkan och Öckerös hembygdsby som ligger alldeles i närheten. Dis-Väst visar bl.a. Disgen och Disbyt. Kaffeservering, bokförsäljning och lotterier.

-Mer information i nästa nummer av Disketten.

Hallands Släktforskarförening

Inbjudan till 30-årsjubileum

Hallands Släktforskarförening, med drygt 1100 medlemmar i och utanför Halland, firar 30-årsjubileum lördagen den 21 april 2012. Jubileet kommer att äga rum på Kulturhuset Komedianten (Stadsbiblioteket hopkopplat med teatern) i Varberg.

Arrangemanget ska få ungefär samma upplägg som Släktforskardagarna, men i mindre omfattning. Sveriges Släktforskarförbund och närliggande släktforskar- och hembygdsföreningar är självklara utställare. Arkiv Digital, SVAR och FamilySearch bl.a. kommer att delta.

Arrangemanget blir gratis och öppet för allmänheten kl. 10,00 – 16,00. Programmet omfattar utställningar, föreläsningar, information samt musikunderhållning. På kvällen bankett på Varbergs Stadshotell.

Läs mer på: <http://www.hallandsslaktforskare.se>

www.slaktdata.org

Trycksaker? Ring oss på telefon 031 - 690 555

Proline
Offset
tryckeri AB

www.prolinetryckeri.se

Brevpapper - Visitkort - Kuvert - Folders - Broschyrer - Blanketter - Etiketter - Nyhetsbrev.....

Fiskhamnsgatan 2 • SE-414 58 Göteborg